SENTINELA

ANUL II, Nr. 40
21 Septemvrie 1941

GAZETA OSTĂŞEASCĂ A NAŢIUNII
APARE DUMINICA
Inscrisă la Tribunalul Ilfov S. I. C. sub Nr. 623/1939

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
B-dul Lascăr Catargiu, 31 – Bucureşti
TELEFON: 2.28.27. – 2.08.96.

Bucuraţi-vă, fraţilor transnistrieni. Ceasul eliberării voastre a sosit!

Crezul ostaşului

1. Cred în Regele nostru, în Conducătorul ţării şi în veşnicia Neamului Românesc.

2. Port în suflet icoana României adevărate şi jur să-mi jertfesc vieaţa pentru hotarele ei.

3. Indeplinesc ordinele fără şovăire şi nu mă 'nfricoşează nici primejdia, nici trufia duşmanului.

4. Urăsc de moarte: minciuna, hoţia, trădarea, fiindcă ele înjosesc şi necinstesc pe ostaşi.

5. Iubesc camarazii; ei sunt ca şi mine chezăşia libertăţii ţării, ostaşi bravi în războiu şi lucrători harnici în uzine şi ogoare, în timp de pace.

Aşa să-mi ajute Dumnezeu.

Transnistria

Câmpie arcuită pe ape lungi şi moi,
Mostişte uriaşă în coastele Ucrainei
Azi vieţuind cu tine pe arşiţe şi ploi
Iţi destrămăm lăuntric urzeala vie-a taină;

Aicea răzăşiră doar trainici Moldoveni
Vânând mârzaci de aur cu fierul dela pluguri
Şi sub oblăduirea cumpliţilor codreni
Iernau la stuh cu turma mocanii pe ialpuguri,

Toţi Voevozii noştri te luară în potcoavă
Tărâm întins cât vântul bătrânelor pustii.
Amieze mari de lupte-i'ncununau cu slavă
Miraje de Suceve clădind din bălării

Căci nu ne-aruncă singur vârtejul biruinţii
Departe peste Nistru şi dincolo de Bug
Sub orice pas i-o urmă a crucii şi-a credinţii
Şi iar iezmele stepei din faţa noastră fug!

Fântânile-aşteptării ni s'au deschis în piepturi
Să-ţi spargem bărăganul de chinuri şi blestem
Ne chiamă, gâtuite, vechi urice şi drepturi
Cu cnuturi de lumină pe bezna-ţi să cădem.

Moşie hainită, cu Alimoşi sub plopi
Te rodniceşte iarăş cald sânge de Moldovă
Tu ştii că dacă'n glia-ţi arvună ne îngropi
Pe faţa ta scrim zapis şi orice groapă-i slovă

Azi morţii noştri intră în tine ca o grână
Dar secera-vom veacul în care răsărim
Şi dacă'n svârcolire murind muşcăm ţărână
Ne sărutăm strămoşii cu care ne'ntâlnim.

V. VOICULESCU

Cuvânt către ostaşi

Ostaşi,

Când, la ordinul Conducătorului, urmând voinţa neamului întreg, am tras sabia şi am pornit la războiu, împreună cu neînvinşii noştri aliaţi germani, aveam o ţintă imediată: desrobirea pământurilor bucovinene şi basarabene, încălcate şi silnicite de păgânii comunişti, — ştergerea ruşinei şi umilinţei suferite cu prilejul acestei cotropiri.

Ţinta ne-am atins-o cu prisosinţă: în două zile de lupte înverşunate am desrobit Nordul Bucovinei, în 15 zile de crâncene încăerări am sdrobit rezistenţa duşmanului şi l-am svârlit peste Nistru. Am înaintat apoi departe în inima Ucrainei, până la apa Bugului şi a Niprului, şi am găsit pretutindeni creştini, cărora le-am adus flacăra credinţei şi fraţi români, cărora le-am sădit în inimă sămânţa nădejdei.

Dar desrobirea pământului cotropit şi cucerirea altor şi altor pământuri nu poate fi singura şi cea mai însemnată ţintă a noastră. Căci nicio cucerire nu este de lungă durată, nici desrobirea moşiei noastre strămoşeşti nu poate fi sigură, şi însuşi teritoriul Statului nostru şi libertatea naţiunii noastre, vor fi mereu ameninţate, câtă vreme va rămâne în lume un singur cuib bolşevic, câtă vreme tiranica stăpânire moscovită va avea la îndemână milioanele de soldaţi îndobitociţi printr'o drăcească propagandă, câtă vreme va dăinui puterea comunistă.

Iar puterea comunistă este garantată şi asigurată de armata bolşevică, armată de oameni fără căpătâi, fără legături de proprietate cu pământul şi de sânge cu familia lor, dar fanatizaţi prin minciună, prin jaf şi prin crimă.

Ostaşi,

Ţinta noastră trebue să fie nimicirea stăpânirii comuniste, adică nimicirea armatei bolşevice. Puternicii noştri aliaţi, camarazii germani, au înţeles de mult acest lucru, şi ajutaţi de glorioasele trupe italiene, urmăresc în primul rând să distrugă armatele bolşevice, pe care le încercuesc şi le nimicesc rând pe rând.

Acelaşi lucru facem şi noi. Deaceea asediem Odessa, unde s'au îngrămădit sute de mii de duşmani şi pregătim temeinic, cu linişte şi cu răbdare, căderea acestui frumos port al Mării Negre, care va însemna scoaterea din luptă a miilor de ostaşi ai necredinţei şi ai patimilor iudeo-comuniste.

Tot deaceea, vom continua lupta şi vom fi prezenţi ori unde va mai exista un focar de comunism, ori unde va mai îndrăzni să se agite o singură descreerată fiinţă bolşevică.

Ostaşi, să nu uităm! Nu numai soarta Basarabiei, Bucovinei şi Transnistriei, nu numai existenţa României libere, dar viitorul românismului întreg se hotărăşte şi se câştigă, nu pe Nistru, nu pe Bug, nu pe Nipru, nu la Odessa, ci ori unde putem întâlni, putem bate şi putem nimici armata bolşevică, la spatele căreia stau şi huzuresc bine strivitorii dreptăţii şi credinţei, conduşi cu biciul de tiranicul Stalin.

Fiecare bătălie câştigată, alături de bravii noştri aliaţi germani şi italieni, ne dau dreptul să cântăm victoria; dar numai desăvârşita stârpire a bolşevismului din lume ne va îndreptăţi să strigăm peste veacuri: Triumf!

Inainte dar, viteji ostaşi ai României, până la totala stârpire a bolşevismului, adică până la triumful credinţei şi dreptăţii!

Serg. t. r. **VALERIU GRECU**

In sfârşit, între fraţi!

Dacă s'ar fi întâmplat ca, în scurgerea vremurilor, conştiinţa românească a moldovenilor dintre Nistru şi Bug să amuţească, dacă — înstrăinaţi ca aşezare geografică de noi — ei ar fi început să se înstrăineze şi sufleteşte, au avut grijă cârmuitorii de demult şi de mai încoace ai Rusiei să ţină trează în cugetul şi în inima lor ideia şi simţirea că sunt una cu noi, mlădiţe ale aceluiaşi copac, alcătuitori ai aceleiaşi familii.

Fiindcă totdeauna moldovenii de peste Nistru au fost nedreptăţiţi — şi nedreptatea îl îndârjeşte pe om, îi întăreşte putinţele de împotrivire, îl face să se închidă în el, să strângă puterii în tăcere şi să aştepte ceasul isbăvitor. Dacă orânduirea Ţarilor de altădată şi a Bolşevicilor din ultimul pătrar de veac s'ar fi purtat altfel cu moldovenii aceştia cuminţi şi răbdurii, care nu voiau să se lepede de credinţele lor şi să lase a li se lua pământul muncit cu greu de ei, dacă în loc să-i urnească din coliba şi de pe ogorul moştenit din străbuni şi să-i trimită prin ţinuturi pustii, pentru ca în locul lor să fie aduşi venetici, stăpânirea rusească ar fi încercat să-i ademenească cu vorbe bune şi cu favoruri, poate că, încet-încet, luminiţa de conştiinţă românească s'ar fi stins.

Aşa însă, batjocoriţi, asupriţi

şi despuiaţi de cârmuitori, moldovenii şi-au îndreptat amărâţi, privirile spre ţara liberă românească şi şi-au pus credinţa în mântuirea Celui de Sus.

Regimul bolşevic umpluse lumea întreagă cu lăudăroşenia că toate popoarele aşa zisei Uniuni Sovietice, se bucură de drepturi egale, recunoscându-li-se dreptul de a grăi în limba lor, de-a se împărtăşi din credinţele lor şi de a se cârmui prin oamenii lor. Ce s'a întâmplat însă în Republica Moldovenească? Guvernul dela Moscova şi-a trimis acolo uneltele care nu ştiau boabă româneşte şi care, timp de un sfert de secol, s'au purtat ca nişte sbiri. Acolo unde, până la revoluţie, erau într'o comună locuită numai de români, două sau trei şcoli româneşti, a rămas numai una, sau nici aceia. Slujbaşii, mari şi mici, vorbeau ruseşte, astfel că moldovenii nu puteau să-şi spună păsul şi chiar dacă oamenii stăpânirii ştiau româneşte, nu voiau să-şi plece urechea decât dacă li se grăia, cu multe plecăciuni, în ruseşte.

Bolşevicii au ţinut, timp de peste douăzeci de ani, să spună şi să fie crezuţi, că pentru ei graniţe nu există şi nici deosebiri naţionale, că popoarele strânse în chinga alcătuirii lor sunt deopotrivă în datorii şi drepturi. Cum se împacă, totuşi, această vorbărie cu faptele lor, care nu-i deosebeau întru nimic de poliţia asupritoare a tarismului? Doborând vechea aşezare, bolşevicii n'au păstrat dela cârmuitorii de altădată nimic din ce aceştia puteau să aibă bun, însă au moştenit tot ce era strâmb şi rău sub ei.

Deaceea, acum când armatele româneşti au liberat pământurile asupra cărora românismul a avut din totdeauna drepturi, românii de peste Nistru au scos un strigăt de uşurare şi bucurie, găsindu-se în sfârşit între fraţi.

Soldat **PASCU ION**

Rugă pentru eroi

Primeşte-i Doamne-alăturea de tine
Pe toţi eroii ce-au căzut în lupte.
Ia sufletul din trupurile rupte
Pe care le găseşti printre ruine.
Primeşte-i Doamne-alăturea de tine.

Adună-i toţi subt mila ta, Stăpâne,
Din palma şesurilor şi din gropi
Pe unde au căzut ca nişte snopi
De aur pur, subt lovituri păgâne.
Adună-i toţi subt mila ta, Stăpâne.

Şi iartă, Doamne, tot păcatul lor;
O noapte albă 'n care s'au sfârşit
Cu roua ei pe toţi i-a 'npărtăşit
Precum se 'npărtăşesc acei ce mor.
Primeşte, Doamne, sufletele lor.

DEMOSTENE BOTEZ

Un erou: Generalul de armată Eugen cavaler de Schobert

In măreața luptă dela Răsărit, armatele aliate au trebuit, cu inima strânsă de durere, să afle vestea morții generalului cavaler von Schobert.

Comunicatul înaltului comandament german a vestit în cuvinte simple, ostășești, moartea eroului: „In ziua de 12 Septemvrie a căzut în mod eroic, pe frontul de Răsărit, generalul cavaler von Schobert, comandantul șef al unei armate". Sub aceste puține cuvinte se ascund însă marile merite ostășești ale unui ofițer din cei mai străluciți.

Născut la 1883, generalul Schobert a luat parte atât la campaniile din războiul mondial, cât și la cele din actualul războiu, distingându-se în toate prilejurile prin bravura lui personală.

Decorat încă din 1915 cu Crucea de fier cl. II și cl. I, apoi cu ordinul Casei de Hohenzollern și cu Crucea de cavaler a ordinului militar Max Joseph cu spade, cea mai înaltă decorație de războiu bavareză, von Schobert a fost grav rănit în anul 1918.

Inspector al infanteriei în 1933, general de corp de armată în 1939, von Schobert ia parte la campania din Vest, unde datorită energicei lui intervenții, diviziile sale taie orice puțință de apărare inamicului, străpungând frontul de Nord dela Verdun. Pentru toate aceste merite este decorat cu Crucea de fier în gradul de cavaler la 26 Iunie 1940 și înălțat de către Führer la gradul de general de armată, în ședința Reichstagului din 19 Iulie 1940.

Dela începutul războiului în Răsărit, generalul cavaler von Schobert a avut comanda unei armate, ale cărei victorii au fost deosebit de însemnate. Pentru priceperea sa și pentru neînfricata conducere, desfășurată chiar în liniile înaintate, d. Mareșal Ion Antonescu l-a decorat cu ordinul „Mihai Viteazu". Această supremă cinstire militară a meritat-o cu prisosință, după cum o arată și moartea lui de erou. A căzut în primele rânduri alături de ostașii săi, care luptau fără cumpănirea jertfei, împotriva bolșevismului.

Moartea unui comandant de armată, la punctul cel mai primejduit al câmpului de luptă, face dovada eroismului ce însuflețește întreaga armată germană, dela soldat până la comandant.

Cinste și glorie generalului erou cavaler de Schobert!

„SENTINELA"

Ce-au făcut bolșevicii dintr'o frumoasă biserică din regiunea Bugului

Trecutul românesc al Transnistriei

Până la 1791, când s'a încheiat pacea dela Iași, ținutul dintre Nistru și Bug, adică Transnistria de azi, n'a aparținut Rusiei. Dovadă sunt cronicele care numesc această provincie *Podolia Turcească*, adică împărăția moscovită a răpit pământul acesta dela turci.

Provincia era de drept și de fapt românească. Presărată cu sate moldovenești, într'nsa stăpâneau graiul, datina și sufletul românesc. Era atât de românească încât rușii au fost nevoiți să-i deie numele de Moldova, iar după ce la 1812 ne-a răpit și partea dintre Prut și Nistru, i-a dat numele de Basarabia.

Neamul nostru s'a statornicit cu multe veacuri în urmă între Nistru și Bug și între Bug și Nipru, păstrându-și obârșia, rămânând „român", până azi, cu toate asupririle și încercările de a-l înstrăina.

Dovezi de vechimea și rolul însemnat al românilor în Transnistria întâlnim nenumărate.

Moldovenii până la Nipru au fost totdeauna în trecut locuitorii de care toate stăpânirile au ținut seamă.

Bărbații moldoveni erau temuți și stimați la curtea împărătească a Rusiei.

Când s'a înființat oștirea căzăcească, moldovenii erau conducătorii oștirilor și cei mai războinici și mai viteji. Încă dela 1577, *Ion Potcoavă*, fratele lui Ion Vodă cel Cumplit, Domnul Moldovei, este ales hatman al cazacilor. Iar când hatman al cazacilor ajunge Bogdan Hmelnițchi, acel al cărui fiu, Timuș, a luat în căsătorie pe Domnița Ruxandra, fiica lui Vasile Lupu Vodă — una din cele mai frumoase femei din Europa, pe vremea ceia — conducătorii cei mai de valoare sunt moldovenii: *Toader Lobodă*, colonel de Pereiaslov; *Martin Pușcariu*, colonel de Poltava; *Burlă*, colonel de Gdeansk; *Pavel Apostol*, colonel de Mirgorod și *Dumitrașcu Raiu*, acel român care a colonizat 500 familii de moldoveni în centrul regiunii.

Când s'a împărțit Ucraina, la 1681, partea din stânga Nistrului trece sub stăpânirea lui Duca Vodă, Domnul Moldovei, care își clădește reședința domnească, în fața Sorocii, în Țichinăuca, iar la Nemirova o a doua capitală a țării sale.

Sub el se'nmulțesc colonizările de români, se fac întăriri la Nipru și se ridică cetăți la Kanev, sub comandă românească.

Pentru frumoasa Domniță Ruxandra s'au clădit palate la Rașcov, în apropierea Nistrului, între sate moldovene, unde răsuna cântecul românesc și stăpânea graiul străbun, sub paza moldovanului *Rândaș*.

Dar numeroși sunt românii care aveau mari treceri la curtea țarilor și mare însemnătate ostășească între noroade. Așa, unul *Papară*, se bucura de mare cinste la țarul Alexis Mihailovici, iar hatmanul *Dănilă Apostol* cel mai renumit oștean din vremea lui, când era poftit de Petru cel Mare, țarul Rusiei, era așezat la dreapta lui, spre mare cinstire a virtuților și-al neamului moldovenesc.

Când Carol al XII-lea, regele Suediei, poartă lupte în Rusia, colonelul *Grigore Gămălie*, trece de partea lui, după ce i se făgăduește apărarea și sporirea drepturilor moldovenești în acele ținuturi.

Un alt român însemnat a fost *Chigheci*, pe care țarul Petru cel Mare l-a numit *comandantul cohortelor de români*.

Dovadă de stăpânire românească în Transnistria sunt și satele, cu frumoase nume românești. Sunt și orașe, cărora rușii au căutat să le schimbe mai târziu numele. Așa, bunăoară, Domnul Moldovei Ieremia Movilă a înființat orașul *Movilău* — Moghilăul de azi, de pe malul Nistrului, în fața târgului Otaci, din județul Soroca.

Alți români, despre care scriu istoria, au fost: Generalul *Ciorbă, Ioan Gloabă, Ursul, Scopă, Țaranul*, toți moldoveni, dregători și fruntași de oști.

La 1763, sub colonelul *Lupu*, se formează două regimente căzăcești numai din moldoveni, ceea ce arată că armata din Transnistria era cea mai mare parte din neamul nostru.

Și din punct de vedere religios, Transnistria atârna de Moldova, de mitropolia Proilaviei care-și avea sediul la Huși.

Deci astăzi, când armata noastră a alungat dușmanul dintre Nistru și Bug, n'a pătruns într'o provincie străină, ci s'a întors acasă, între frați, în ținut moldovenesc, care va rămânea moldovenesc, încununat de jertfe și împărtășit cu biruințe de care vorbește o lume.

Cpt. rez. D. IOV

Coloană germană în marș spre front

Fratele de peste Nistru

L-am cunoscut acum un an și ceva, pe vremea tristelor bejenii.

Intr'o ogradă, unde erau adunați refugiații basarabeni, el ședea mai departe, ca puiul răslețit de cârd și privea trist în pământ.

— Cum te chiamă? — l-am întrebat eu, dorind să-i alung gândurile negre.

— Dumitru Paierele mi-a răspuns el într'un cald accent moldovenesc.

— Te văd stingher. Nu ai găsit pe nimeni din satul d-tale pe aici? Doar ceilalți basarabeni și-au găsit cunoștințe.

Omul m'a privit în ochi cu o nespusă amărăciune, apoi mi-a răspuns potolit:

— Păi, eu, dom'le, nu sunt basarabean. Sunt tocmai de departe, peste Nistru, dela Bug. Sunt român transnistrian — dar se cheamă că tot moldovan sunt.

Am înțeles atunci toată desnădejdea care i se citea în ochii lui frumoși și blânzi. El era de două ori refugiat. Trecuse Nistrul cu câțiva ani mai în urmă, ca să-și găsească adăpost la frații basarabeni și acum suferea din nou surghiunul, alungat de aceiași bolșevici care îi distruseseră căminul lui drag.

Am stat până seara târziu de vorbă cu fratele de peste Nistru și toate întâmplările pe care mi le-a povestit mi-au desvăluit pentru prima oară traiul nefericit pe care l-au dus frații noștri moldoveni în „raiul bolșevic".

Astăzi, când vălul a căzut, știm cu toții cam în ce fel s'au purtat păgânii cu bieții locuitori și nu ar mai fi o noutate să arătăm aici toate cele povestite de pribeagul meu frate întâlnit într'o mohorîtă zi de toamnă în curtea refugiaților. Toți locuitorii din satul lui fugiseră, împreună cu el, cu femei și copii, căutând să-și găsească mântuirea la fericiții de dincolo. Dar mulți au fost omorîți în drum și puțini au avut norocul să treacă Nistrul în Basarabia. Fratele meu transnistrian, de aceea ședea trist mai la o parte neștiind încotro s'o ia. Chiar dacă reluam Basarabia, așa cum sfântul Dumnezeu ne-a ajutat, gândul lui nu îndrăznea să-i șoptească că armata română va ajunge odată și în satul lui de peste Nistru, după ce va alunga departe, în stepele blestemate hoardele de mongoli.

L-am mai întâlnit apoi pe omul nostru prin Capitală. Muncea cu ziua, mulțumit că poate să-și câștige traiul în mod cinstit, făcând de toate, căci omul se pricepea la multe meșteșuguri. Câteodată îi găseam de lucru la cunoscuți și toți erau tare mulțumiți de hărnicia acestui moldovean iscusit.

Astăzi dimineță, mi-a bătut în poartă Dumitru Paierele.

Mă întorc în satul meu, mi-a spus el, și am venit să-mi iau rămas bun.

Pentru prima oară ochii îi râdeau.

— Du-te, sănătos, frate Dumitre, și Dumnezeu să-ți ajute să-ți refaci gospodăria.

— Apoi, de-acum, se chiamă că locuesc în țară românească și avutul are cine-l păzi. S'o terminat cu urgia bolșevică.

I. VALERIAN

Ostașii români botează copiii din satul transnistrian Buhaiu

Transnistria satelor moldovenești

se bucură astăzi de libertatea credinței, de înfrățirea cu românii de pretutindeni

Acum câteva zile, trecând cu o biruitoare Divizie ai cărei bravi ostași înaintau spre ultimele fortificații din Sud, am zăbovit o clipă într'un sat la o depărtare de câteva zeci de km de mare și locuit în majoritate de români moldoveni.

Sunt abia vreo 18 ore, de când bolșevicii părăsiseră satul. Am trecut pe lângă o clădire în care acum vreo 25 de ani credincioșii Rusiei Pravoslavnice se închinau în fața altarului.

Din fosta biserică „Sf. Nicolae", bolșevicii făcură sală de teatru. In locul pridvorului bisericii, am găsit o încăpere pe ușa cărei era pusă o tăbliță cu inscripția: Cassa. In naos-ul bisericii erau numai resturi de lăvițî și scaune rupte. Pe jos mucuri de țigări, scuipați, muște și murdării. Pe pereții fostului sfânt lăcaș erau zugrăvite decoruri de teatru. Iconostasul a fost distrus, iar altarul a fost transformat într'o imensă scenă. In locul proscomedierului am găsit o mașină de gătit și un ceainic, iar pe locul unde se păstra prescura, o imensă tejghea. In drepta, pe locul stranei drepte, bolșevicii instalaseră un bufet, pe care acum nu se mai vedeau decât cioburi și pahare răsturnate, iar în locul unde fusese strana stângă, ei instalaseră garderobul localului.

Un bătrân ucrainean localnic îmi povestește că în dată după ce bolșevicii deveniseră atotstăpânitori, a văzut cum copiii satelor și haimanalele bolșevice au scos icoanele și sfintele odoare din biserică, le-au profanat, apoi le-au dat foc, iar clopotele bisericii le-au coborit din turn, le-au așezat pe niște căruțe, expediindu-le spre Odesa.

— „Am plâns când am văzut dărâmându-se clopotnița frumoasei biserici și am blestemat pe păgâni când am văzut că profanează sfintele icoane și odăjdii, pe care noi cu atâta evlavie le sărutam și în fața cărora făceam mătănii. Dumnezeu mi-a ajutat să am zile și să văd din nou catapeteasma bisericii din satul meu și sfântul altar în fața căruia voiu îngenunchea acum la bătrânețe", îmi spunea bătrânul ucrainean.

S'au scurs abea câteva zile de când Divizia grănicerilor noștri a trecut prin sat și iată-mă din nou în acest lăcaș. E Duminică! Poporul moldovenesc din sat, cât și cel ucrainean s'a strâns și în haine de sărbătoare, îl găsesc îngenunchiat în sfânta biserică.

Aflai că de câteva zile, îndată după trecerea trupelor noastre, părintele căpitan Sever Husariu și locot. rezervă Stancu Georgescu, învățător, au adunat de pe la credincioșii din sat, icoană cu icoană, și au refăcut altarul. Cu ajutorul lor și zelul credincioșilor, s'a refăcut și iconostasul bisericii, care și fusese sfințită. In sat au fost botezați, în prima zi, 35 de copii. Nicio înmormântare nu se mai face fără preot. In cimitir au început din nou să fie implântate crucile creștinești, la fiecare mormânt. Locuitorii satului, în fiecare Duminică, se mărturisesc și asistă la parastasul oficiat de preotul Husariu, pentru eroii căzuți.

Felul în care populația Transnistriană a primit preoții noștri și a ajutat la refacerea bisericii creștine a fost înălțător. Poporul acesta nici după 22 de ani de iad bolșevic nu și-a pierdut simțământul religios. Am asistat eri, spre exemplu, într'o casă ucraineană, unde fu chemat preotul nostru să împărtășească un bolnav. Erau adunate acolo vreo 18 femei și cântau cântece religioase. La înmormântări tot ele intonau imnuri religioase. La liturghie, cântau „heruvicul", pricesnele", „Pre Tine te lăudăm" și alte cântece bisericești. Ba chiar și pe copilașii lor îi învățaseră pe furiș cântări bisericești. Cine asistă azi la un serviciu religios, într'un sat transnistrian are impresia că se găsește într'o biserică în țară.

Prin îngrijirea confesorului Diviziei și a învățătorului, în curtea bisericii, au fost înmormântați majoritatea din ostașii căzuți în zilele din urmă pe câmpul de onoare. Acum, la căpătâiul lor, populația moldovenească și cea ucraineană, lăcrămează și depun flori. Datorită acestor eroi, ei și-au recăpătat libertatea credinței.

Caporal T. R. VIȘOIU VIOREL

FAPTA VITEJEASCĂ A SERGENTULUI DUMITRACHE CONSTANTIN

Departe pe malurile pline de bălți ale Bugului, sergentul jandarm Dumitrache Constantin e plecat în patrulare prin sectorul ce-i fusese încredințat.

Deodată, înaintea lui, se ivesc 4 mogâldețe care se strecoară hoțește spre marginea drumului, pe unde de dimineață trebuiau să treacă camioanele românești de aprovizionare. Sergentul Dumitrache își dă seama că sunt patru bolșevici, care vor să pună în noroiul șoselei explosibil, pentru ca dimineața, camioanele românești, care trebuiau să treacă pe acolo, să fie aruncate în aer. El îi urmărește câteva clipe și își face planul cum să-i atace, ca să nu fie văzut. Sare repede într'o viroagă și se postează la câțiva metri de ei.

Mijește de ziuă. Acum se vede bine că bolșevicii au puști automate și pachete. Cu toate acestea, sergentul Dumitrache se ridică din ascunzișul lui și cu voce puternică somează pe dușman. Unul din bolșevici lasă pachetul jos și încearcă să fugă. Insă sergentul nostru dintr'un singur foc îl culcă la pământ.

Ceilalți trei, văzându-se descoperiți, încep să tragă focuri de armă. Un glonte îl atinge pe sergent în picior. Cu toate acestea el trage mai departe. Un alt bolșevic e doborit. Au mai rămas doi. Aceștia mai trag câteva gloanțe și Dumitrache Constantin simte o arsură în piept, tocmai în clipa când bolșevicii ridicau mâinile în sus. Peste câtva timp mai mulți camarazi găsesc pe viteazul jandarm într'o baltă de sânge, cu piciorul sdrobit și cu plămânul găurit de un glonț. La treizeci de metri de el doi bolșevici zăceau morți, iar ceilalți doi părea îndobitociți de groază.

S.

Transnistria, spațiu vital românesc

Ca și omul, popoarele se nasc, trăiesc și mor. Lumea pe care o vedem în jurul nostru n'a fost totdeauna așa. Au fost popoare, care au trăit în mărire și multă putere, dar care și-au sfârșit demult veacul.

Altele au trecut ca fulgerul prin viează, dar și-au pierdut repede ființa, de abia li se mai află urma. Iar alte neamuri s'au ridicat pe încetul sau mai repede, urmând aceeași lege a firii lucrurilor dela Dumnezeu rânduite. Fenicienii, grecii lui Alexandru Machedon și romanii au pierit rând pe dând, după ce și-au împlinit destinul lor în lumea veche. Spaniolii, turcii, polonezii, suedezii într'o vreme și chiar ungurii, au ajuns la epoca lor de mărire, acum câteva sute de ani, în evul mediu și la începuturile erei moderne au slăbit și au intrat pe povârnișul bătrâneților, popoare din ce în ce mai obosite făcând loc altor puteri, a rușilor, a francezilor și a englezilor. Popoarele din urmă amintite își trăiesc, se pare, bătrânețile în vremurile noastre.

Aceste mari prefaceri, care se petrec pe durate lungi de secole, alcătuiesc marile epoci ale istoriei. O asemenea mare prefacere trăim noi astăzi. Neamuri tinere și vigurose, ajunse la maturitatea virtuților lor creatoare se ridică și își cer drepturile lor la viață deplină, pe măsura puterii lor. Germanii, italienii, românii, sunt popoare tinere, care și-au regăsit de curând adunate la un loc însușirile lor de rasă. Abia de o sută de ani se poate vorbi de unitatea poporului german. Unirea provinciilor italiene într'un singur stat s'a făcut la 1859, deodată cu unirea principatelor românești. La rândul nostru, noi românii nu ne-am desăvârșit unitatea națională decât la 1918, cum Germania n'a ajuns să adune la un loc toate teritoriile locuite de germani decât abia acum, sub cârmuirea lui Adolf Hitler.

Din creșterea la maturitate a tinerelor popoare s'a născut, în mod firesc, problema spațiilor vitale. Asta nu e o vorbă goală, cum cred unii oameni ușurateci, ci o realitate istorică de căpetenie. Popoarele în creșterea loc deosebită s'au încălcat pe anumite spații geografice. Puterea unora a însemnat înăbușirea altora, dar vieața și-a urmat legile ei misterioase și popoarele, care păreau mici și neajutorate s'au înmulțit și s'au infiltrat, cum pătrunde o revărsare de ape unde găsește locul mai slab, sau câmp deschis. Așa s'a petrecut cu poporul român, care adeseaori închis în cetățuile munților Transilvaniei, la locul lui de origine, și ale Carpaților, a crescut și s'a revărsat în văi, până la Dunăre și chiar dincolo de ea, spre Sud, și până hăt departe, în răsărit, peste Moldova și Basarabia și mai încolo, până la Bug și peste Bug, până în Crimeea, unde pătura de revărsare românească se subțiază.

Aceasta e mișcarea firească a evoluției neamului românesc. Către Apus noi n'am putut pătrunde, căci acolo ne puneau zăgaz, în câmpia Tisei, puternica organizație de stat a Ungariei medievale. La Nord, în cotul Carpaților ne stăteau în cale polonezii. S'au bătut Domnii noștri munteni și moldoveni și cu ungurii și cu polonezii, dar fără folos. Spre aceste orizonturi nu mai era loc pentru români în Europa. Dar am răzbit mai cu seamă spre răsărit, unde era destul pământ liber și stăpânirea mai puțin vajnică în ceea ce se chiamă astăzi Transnistria, adică pe pământul dintre vechea graniță românească a Nistrului, până la Bug. Acesta este spațiul nostru vital firesc și nimic nu e mai probant că așa este, ca faptul că în populația românească transnistriană găsim toate elementele alcătuitoare ale poporului român, ciobanii din munții Sebeșului, moldoveni din Maramureș și de pe Siret, basarabeni, vrânceni, munteni și olteni. Tot ce a sporit românismul dela Beiuș și Caransebeș, până la granițele răsăritene ale unirii dela 1918, aici a dezertat, în Transnistria, timp de sute de ani întunecați, dar care cu toate vitregiile, n'au putut împiedeca procesul elementar al desvoltării lui firești.

De aceea, pe pământul Transnistriei, unde s'a săvârșit tăcut, ca într'o vrajă, împlinirea unui destin, ne aflăm acasă.

Soldat CUCU I. DUMITRU

Sfânta cruce...

Sfântă cruce, facem semnul Tău...
Inalță-ne sufletele și apără-ne de rău,
Isbăvește Țara și lumea de păgâni —
Ajută, Sfântă Cruce, ostașilor români.

In fruntea oștilor și'n vârful drapelelor [noastre
Tu îți înalți brațele spre zările albastre
Și cei ce Te-au aruncat în noroi
Primesc pedeapsa lui Dumnezeu dela [noi.

Pe brațele Tale, a fost răstignit Cel fără [moarte
Puterea Ta, biruitori în lupte să ne [poarte,
Apără România cu harul Tău divin
Și mântuește poporul Regelui Mihai.
Amin!

Plot. adm GH. NEGURIȚĂ

CAPORALUL VIDEA ION

Infanteria noastră înainta dincolo de Prut. Un pluton din dreapta liniei de atac are însă în fața lui cazemate inamice, bine înfipte în pământ și înarmate cu multe mitraliere. Adăpostiți în ele, Rușii rezistau cu îndârjire.

Ce era de făcut? Toată lumea își dădea seama că trebue distrusă cel puțin o cazemată, pentru ca plutonul să poată merge mai departe la atac. Dar cu ce s'o distrugi? Caporalul Videa Ion ia atunci o hotărîre. In fruntea grupei sale, cu grenada în mâna dreaptă și cu pușca mitralieră în mâna stângă el se apropie de cazemată și aruncă pe ferestra ei grenade. Apoi acoperit de fumul exploziei își sprijină pușca mitralieră și începe să secere pe cei dinăuntru. Cumplitul seceriș al caporalului Videa Ion lasă întinși pe podea 10 bolșevici.

Dar aici face și Videa Ion o greșeală. Mândru de fapta sa eroică, el uită să mai tragă. Un bolșevic care se găsea prin apropiere îi smulge atunci pușca mitralieră din mână, o îndreaptă spre pieptul caporalului și trage... Caporalul Videa Ion a murit. Dar cazemata a fost cucerită.

S.

Coloane nesfârșite de trupe române se îndreaptă spre Odesa

Istoria Românilor de peste Nistru

După cum spune profesorul G. Popa-Lisseanu, vechimea Românilor este arătată de felurite documente istorice până în veacul al XII-lea. Cronicile rusești arată că în necontenitele lupte ce s'au dat, în evul de mijloc, între principii ruși ca să-și statornicească stăpânirea asupra diferitelor cetăți, au luat parte și Românii. Intâmplările despre care vorbesc aceste cronici s'au petrecut prin anii 1147, 1216 și 1223. Românii sunt numiți în aceste scrieri *Volochi*, *Volochoveni* sau *Brodnici*, ba unii dintre dânșii chiar *Berladnici*.

Cel mai vechiu cronicar rus, Nestor, spune că *Volochii*, adică Românii, s'au bătut cu Slavii, pe care, biruindu-i, i-au gonit spre miazănoapte.

Celelalte cronici rusești care au urmat vorbesc despre *Brodnici*. Ce înseamnă *Brodnic?* Vorba *Brodnic* nu este altceva decât tălmăcirea în limba slavă a numirii de *Prutean*, adică a locuitorilor din ținuturile Prutului. *Brodnicii*, adică *Prutenii*, moldoveni de ai noștri, luau deseori parte la războaiele din acea vreme și se știe că principele Dolgoruki din Susdali a trimes lui Sviatoslav un ajutor de 14.000 de Brodnici. In acest războiu, principele Sviatoslav a fost sprijinit și de Ivan *Berladnic*, adică tot de un Român moldovean.

In anul 1216 — arată mai departe profesorul Lisseanu — a izbucnit un alt războiu, acesta purtat de principele Mistislav din Novgorod, împotriva lui Iaroslav din Susdali. De partea acestuia din urmă erau, spune cronica din Novgorod, și *Brodnicii*.

Iar în anul 1223 s'a dat o luptă mare la Calca, pe un mic râu ce se varsă în Marea de Azov. Lupta s'a dat între Tătari și Ruși. *Brodnicii*, sub căpetenia voevodului *Ploscânea*, a venit în ajutorul Tătarilor și Mistislav s'a predat în mâinile lui, împreună cu cei doi gineri ai acestuia: Andrei și Alexandru Dobroveci.

Așa, dar, *Brodnicii* sunt Români din evul de mijloc care se găsesc și luptă *dincolo de Nistru*.

Alt cunoscător al Românilor de peste Nistru este d-l N. P. Smochină, născut chiar dintre moldovenii de acolo. D-sa arată că ținuturile locuite de Românii de peste Nistru au fost stăpânite de Polonia, Tătari, Turci, Moldova și Rusia. Moldovenii de acolo au trăit veacuri dearândul după obiceiurile lor strămoșești. Treburile obștești și le orânduiau Românii, alegând patru judecători dintre cei mai cu vază. Actele de proprietate se făceau în limba moldovenească și cu toate că pe pământ străin, când Românii aveau o pricină mai mare, veneau cu ea pentru deslegare la Iași. Tot așa, mitropolia de Proilova, care-și avea sediul la Huși, hirotonea preoți și stăpânea cu credința pe toți creștinii moldoveni dintre Nistru și Nipru.

Dreptul românesc a fost întărit la anul 1681, când Moldova lui Duca Vodă și-a întins granița până la Nipru. Când, mai apoi, împărăteasa Ecaterina II-a a ocupat aceste ținuturi, 49 sate din cele 67 erau românești. Legăturile cu Românii de dincoace de Nistru au rămas însă statornice și aceasta o dovedește faptul că până la anul 1800, episcopul din Brăila orânduia pe preoții de dincolo de Nistru.

Multă vreme ținutul românesc din jurul orașului Balta a fost numit „Moldova Nouă'', deoarece, în urma repedei colonizări a stepei ucrainene, numeroși țărani, mai ales din Basarabia, au plecat în secolul XIX spre răsărit

La 1812, vieața Românilor de peste Nistru se contopește cu a basarabenilor Cu toate că stăpânirea țaristă rusească voia să desnaționalizeze pe Românii de acolo ca și pe cei din Basarabia robită, reforma agrară a țarului Alexandru II, dela 19 Februarie 1861, a trebuit să dispună totuși „să se lase în ființă judecățile locale potrivit obiceiului'', ca o dovadă a temeiniciei Românilor pe acele locuri.

Cele mai de seamă așezări românești sunt Balta, Ovidiopol, Grigoriopol, Tiraspol. Acest din urmă oraș are 600.000 de locuitori. Chiar în Odesa au fost, înainte de trecutul războiu numeroase familii românești. Alte localități poartă nume românești: Dubășari, Bârzău, Cucu, Botușani, Borhov, Butur, Goian, Coșeri, Cârjova, Crețești, Mahala, Lunca, Pârita, Coșnița, Popencu, Florea, Găvănosu, Grădinița, Valea Hoțului, Mălăești, Moșneagu, Moldovanca, Chetrosu, Doi bani, Știrba, Vraghia, Valea Adâncă, Budăiu, Lăpușna, Păsat, Păsățel, Cantacuzeneavca, Cherbani, Bursucu, Târla, Burta, Vâsca, Zmuncilă, Ghilacău.

La izbucnirea revoluției rusești din 1917, când feluritele grupări naționale au început a se mișca, grupările românești de peste Nistru au cerut, într'o adunare la Kiev, să împărtășească aceeași soartă cu poporul român. Dar în timp ce basarabenii izbuteau unirea, cei din stânga Nistrului nu s'au putut alipi.

Până în 1923, ținutul românesc din Uniunea Sovietică făcea parte din Republica Ucraineană In 1924 a luat ființă Republica Sovietică a Moldovei, întemeiată de moldoveni localnici, ceea ce a dovedit odată mai mult numărul și desimea Românilor pe acele pământuri.

Odată însă cu pătrunderea trupelor românești dincolo de Nistru, stăpânirea sovietică a încetat să mai ființeze, iar moldovenii de acolo au trecut sub stăpânirea românească, numindu-se un guvernator al Transnistriei.

Acestea sunt temeiurile istorice și geografice care dovedesc vechimea și statornicia Românilor de peste Nistru.

Soldat t. r. IVAȘCU GH.

Din cuvintele Mareșalului

Vieața omului, cinstea avutului, respectarea muncii și casei altuia, sunt așezări pe care veacuri de civilizație le-au înpietrit în fața neamurilor, iar când acestea s'au dărâmat în datinile unui Neam, Neamul s'a stins.

Autoritățile militare române numesc un primar într'o comună ucraineană

Belșugul din „raiul'' bolșevic

Ținuturi pe care le-a atins războiul

CRIMEEA

O quasi-insulă, pe trei sferturi pustie, dar cu un litoral magnific și bogat

Bătălia Crimeei, se apropie. In preajma unor lupte menite să dea o lovitură grea Rusiei Sovietice, găsim interesant să oferim cititorilor noștri câteva date geografice, biologice și economice, asupra acestei peninsule, pe care se bazează acum întreg sistemul de apărare și de rezistență al Odesei.

Istmul Perekop, care leagă continentul de quasi-insula Tauride, sau Crimeea, are o lățime de 4 km. Nordul peninsulei și trei sferturi din întinderea ei (Crimeea are o suprafață de 23.664 km pătrați), este o prelungire a stepei rusești. Restul, cu excepția unei fâșii înguste pe litoral, este muntos.

Stepa monotonă, argilo-nisipoasă. Pe ici, pe colo arbori rari și sterpi. Singurul curs de apă mai lung este Salghirul.

Populația este puțin numeroasă. Singura aglomerare mai importantă în stepă este Enpatoria, un orășel de tătari. Stepa are și câteva sate mai bogate, ridicate de coloniștii germani, pe malurile Salghirului.

Regiunea cu altitudine medie, intermediară între șes și partea muntoasă își datorește calității excelente a solului bogăția și fertilitatea.

Drumul longitudinal care leagă coasta dela Sebastopol la Feodosia, trece prin Sinferopol, vechea capitală a hunilor-tătari (88.000 locuitori) renumită pentru comerțul ei de fructe și conserve de fructe.

Imprejurimile Sebastopolului, care se învecinează cu stepa, oferă un aspect aproape dezolant. In 1854—55, când a avut loc faimosul asediu al Sebastopolului, orașul avea o populație de 45.000 locuitori, între care numai 4.500 femei. Era un oraș esențialmente militar. Astăzi, Sebastopolul are 75.000. După 1870, Sebastopolul a fost transformat într'un mare port militar. Orașul e frumos. Are străzi largi, aliniate, un minunat bulevard pe coastă și case de piatră monumentale. In sezonul de vară (Mai-Octomvrie), Sebastopolul este o căutată stațiune balneară. O excursie de munte clasică este ascensiunea Baidarului, pentru a se urmări un magnific răsărit de soare. Coasta este frumoasă și egalează pe cea mediteraneană. A inspirat versuri entuziaste lui Pușkin, în 1820.

Dintre toate stațiunile acestui litoral, cea mai renumită este Yalta, unde sezonul de băi este mai lung. Yalta este renumită pentru varietatea strugurilor săi de masă.

La extremitatea coastei se află Sudak, ale cărei origini trebue căutate în antichitatea greacă. Orașul este bogat, datorită comerțului de mătăsuri pe care-l face de secole. După Feodosia, vegetația dispare aproape complet. Stepa continuă după această regiune edenică.

Un alt istm leagă Crimeea de quasi-insula Kertsch, stepă monotonă, de o ariditate completă, încât în 1863, naufragiații unui vas, „Oreste'', au pierit de foame și de sete.

Kertsch, are circa 35.000 locuitori, care-și trag existența din pescuit, din comerțul de tutun și din carierele sale.

Kertsch, este anticul Panticape al Grecilor, cucerit apoi de genovezi, de tătari și în fine de ruși, la 1771.

Serg. t. r. N. DUMITRESCU

Doi marinari

dau foc unui observator dușman

Doi bravi marinari de pe un monitor de pe Dunăre sunt trimiși de comandantul lor să distrugă un observator rusesc de pe malul basarabean al Dunării. Misiunea lor e foarte grea, dar marinarii noștri nu se tem de greutăți.

Caporalul Balaur Florea și soldatul Davidescu (așa se numesc bravii marinari) pornesc spre inamic. Ei inaintează anevoie printre sălcii și hățișuri și trec apoi nevăzuți, de Ruși, apa lată și repede a Dunării.

Când ajung pe malul basarabean aud deodată foșnete. Un rusnac se depărtează cu pușca prinsă alene în bandonieră. Flăcăii noștri țin armele strânse în mână și inaintează cu băgare de seamă, printre copaci, spre observatorul dușman.

In sfârșit, iată-i ajunși. In casa în care este instalat observatorul, e o luminiță slabă de opaiț. Dar nici urmă de ființă omenească. Bidoane de benzină, un aparat de radio, sticle cu „vodcă'' (rachiu rusesc), sunt aruncate la întâmplare pe dușumea.

Cei doi marinari se înțeleg scurt din ochi. Unul din ei intră înăuntru, celălalt rămâne de veghe. Cercetează în casă totul. In cutiile meselor găsește hârtii importante, muniții și arme. Voinicii încarcă tot ce pot lua, și apoi aruncă benzină peste observator și-i dă foc.

Bolșevicii din apropiere, deschid foc la întâmplare. In acest timp însă curajoșii marinari se depărtează și după câtva timp ajung la monitorul lor, mândri că și-au îndeplinit misiunea.

S.

Ostaşi germani pe frontul Ucrainei

Croaziera furtunoasă a unui submarin

Echipajul la posturile de plecare!

Comandantul trece la comandă, secundul la manevra din prova, fiecare om la postul lui. Parâmele de legătură cu nava-mamă pe care copilul ei: submarinul, o părăseşte, se încolăcesc pe punte, ca nişte râme uriaşe, Telegraful scrâşneşte: încet înainte. Submarinul face rondoul şi se îndreaptă uşor către ieşirea din port. Pleacă în misiune. La verga navei comandant, se ridică semnalul:

— Drum bun.

— Este regretul despărţirii dar şi o urare de noroc în primejdioasa croazieră, căreia orizontul îi deschide larg braţele, spre a-l conduce către necunoscut.

Soarele revarsă efluvii de lumină şi inundă întinsul înfiorat al mării cu diamante vii, care sclipesc în miliarde de raze. Zarea surâde, cerul de azur îmbrăţişează marea, iar briza marină mângâe feţele arse de soare. Este o plăcere să trăieşti şi să respiri într'o asemenea atmosferă. Totuşi, în cochilia de fier a submarinului, vieaţa se ghemueşte ca trupul unui melc în celula sa minusculă. Ea se sbuciumă înfrigurată de aşteptarea momentului fatal, când explozia îşi va înfige lama sa de foc în trupul muribund al submarinului; ea se zbate ca o pasăre în colivie şi fâlfâie ostenit din aripi, de dorul aerului, al luminii şi al libertăţii.

In acest sicriu de metal, vieaţa omenească este prinsă ca într'un cleşte de oţel, care se strânge mereu în jurul gâtului ei, din ce în ce mai lipsit de aer şi de soare, târând-o până în pragul agoniei şi al morţii. Aceasta e sigiliul care adesea ori pecetlueşte soarta marinarilor unui submarin, la posturile de luptă în timpul călătoriei prin besna şi tăcerea apelor întunecate ale fundului mărilor furtunoase.

Submarinul „Săgeata" se strecoară cu măestrie prin interiorul barajului de mine, îl ocoleşte pe lângă coastă şi iese la larg. Cea mai mică neatenţie la cârmă, în vecinătatea barajului, ar fi fatală micului corsar, căci mina odată ciocănită sau atinsă, nu iartă niciun colos din lume, fie el chiar de talia unui Hood sau Bismark, dar un fragil şi delicat submarin.

Este la larg, Comandantul respiră uşurat. Totuşi pentru siguranţa navei, el comandă:

— Echipaj, la posturile de veghe, pe borduri.

O forfoteală. Paşii marinarilor fac să răsune panourile de pe puntea îngustă, îndreptându-se spre posturile ordonate. Puntea care ocoleşte chioşcul de imersiune este atât de strâmtă, încât abia poate trece un om pe ea, strecurându-se ca o şopârlă pe lângă chioşc şi îmbrăţişându-l cu amândouă braţele ca să nu cadă în apă.

Secundul se apropie de Comandant, pe comandă:

— Ce cap aveţi d-le Comandant?

Această întrebare ar părea foarte curioasă sau cel puţin deplasată, unui profan. In limbajul marinăresc aceasta înseamnă:

— N. 60 Est.

— Mergem spre Sudul Crimeei?

— Da, ca să interceptăm drumul navigabil.

— Credeţi că o să găsim ceva?

— Dumnezeu ştie. In orice caz, ia măsuri să fim gata de imersiune.

— Nu cred să se întâmple nimic.

Deodată, timonierul de veghe din prova, strigă prin megafon, cu o voce speriată:

— Avioane inamice în vedere spre prova tribord.

Comandantul ordonă imediat:

— Gata de imersiune. Comanda se transmite pe bord, Secundul ordonă:

— Capac turelă, se închide.

— Capac turelă închis, repetă timonierul din post.

— Luaţi densitatea apei, comandă şeful mecanic.

— Densitatea 1,01, răspunde un glas din adâncimea navei.

Cât ai clipi din ochi, marinarii au dispărut de pe punte ca nişte şoareci în găurile lor. Tumbuchiurile pocnesc şi sunt închise ermetic pe dinăuntru. Secundul controlează personal dacă toate măsurile de etanşeitate au fost executate întocmai. Apoi, Comandantul, Secundul, coboară pe o scară dreaptă, pe un spiral foarte strâmt, în postul de imersiune, mai puţin încăpător ca un degetar. Tambuchiul postului coboară grăbit peste capetele lor şi este bine strâns în şuruburile lui de către timonier. In această clipă Comandantul, comandă, la mecanicii de serviciu:

— Deschideţi purjele.

Şeful mecanic ordonă către ai săi:

— Deschideţi 1, 2, 3, 4.

In acest moment apa începe să invadeze în interiorul balasturilor pe care le umple treptat până la adâncimea dorită de Comandant. In postul central, Comandantul este creerul acestei delicate vietăţi acuatice, dela care pornesc fibrele nervoase, ce conduc şi pun în funcţiune toate aparatele fragilului submarin.

— Gata de ieşit la suprafaţă.

Ordinul se transmite peste tot cu iuţeala electricităţii. Tot echipajul e la post. Pompele intră în funcţiune, apa este svârlită din balasturi şi „Săgeata" se înalţă încet către aer şi lumină. O lumină difuză, ca de crepuscul, o lumină lăptoasă îşi face loc prin geamul unui sabord. Submarinul s'a ridicat la 30 metri, 20 metri, 10 metri. Comandantul dă ordin la maşini:

— Daţi curent la periscop, şi apoi:

— Ridicaţi periscopul la postul central.

Ochiul periscopului se ridică la suprafaţă. Nimic la orizont. Avioanele dispăruseră. Cartul s'a schimbat. E aproape noapte. Submarinul alunecă uşor pe mare liniştită, care fâşie ca mătasea, lăsând în urma lui o dâră de spumă albă. Incet, încet, stelele apar pe cer şi noaptea coboară liniştită din adâncul sideral.

De odată veghea anunţă prin megafon:

— Proiector inamic în vedere la pupa tribord distanţa 1.000 metri. Ce să fie oare?

— Domnule Comandant, eu cred că este un submarin.

— Asta-i şi părerea mea.

— Gata de imersiune.

— Gata.

Capacele coboară, submarinul îşi închide solzii ermetic şi coboară în adâncurile întunecoase ale mării. Se navigă cu acelaşi drum, direcţia spre Sudul Crimeei. Secundul schimbă pe Comandant în postul central şi toată răspunderea vieţii submarinului şi a echipajului este în sarcina lui. Orele trec, grele ca plumbul. Motoarele duduie înfundat, elicea sfâşie apa cu aripele ei tăioase, într'un ritm uniform, ca pulsaţiile unui ceasornic.

Intins pe patul de lemn, în cabina sa, deasupra unei saltele foarte firave, Comandantul se gândeşte numai la vieaţa submarinului său şi la siguranţa echipajului.

Ce poate face altceva? Ca să doarmă este imposibil. Căldura sufocantă creşte mereu, iar aerul devine din ce în ce mai puţin respirabil. Cu pleoapele întredeschise, cu urechea la sgomotul motoarelor şi la pasul elicei, cu atenţia încordată şi atrasă ca de un magnet către postul central de comandă, unde Secundul îl înlocueşte, el dormitează şi se trezeşte pentru a nu pierde contactul cu pulsaţiile de vieaţă ale navei sale. Din când în când, fulgere luminoase de amintiri îi străbat prin creer: un colţ de grădină însorită, o bancă singuratecă pe care stă graţioasă o fată blondă, visând la alesul inimei sale. Un tânăr căpitan de marină apare tiptil printre ramuri, se apropie pe la spatele băncii şi pecetlueşte cu un sărut lung gura de cireaşă coaptă a logodnicei sale.

Deodată o sonerie sbârnie în tot submarinul:

Alarma!

Comandantul sare din pat ca pe un resort şi se repede la postul central.

— Ce e, ce s'a întâmplat?

— Domnule Comandant, suntem reperaţi.

— Care-i punctul pe hartă?

— Suntem în apele Crimeei, la punctul x.

— Stop maşinile.

O linişte profundă domneşte în tot submarinul. Totul a încetat ca prin farmec. Sunetele surde de clopot submarin se aud în aparatul de ascultare al submarinului.

Aparatele de ascultare ale coastei inamice emit semnale submarine, care sunt recepţionate de submarin. Inima echipajului bate puternic. Toată atenţia lui este concentrată în urechi.

Semnalele se aud din ce în ce mai distinct.

Va fi oare descoperit? Oare fatalitatea îi va trimite bombele ucigaşe care să-i spargă fragila lui cochilie?

A fi ori a nu fi? aceasta este întrebarea. Minutele par ore, iar orele par secole.

Incordarea creşte până la paroxism. Fiecare creer lucrează cu intensitate extraordinară. Imagini sângeroase şi mortale trec prin fibrele nervoase ale plasmei cerebrale. Inchipuirea capătă aripi de Pegas. Fiecare se vede înghesuit într'un colţ al submarinului, cu respiraţia tăiată, cu aspectul asfixiei pe urmele sale.

Parcă se aud bubuituri şi explozii puternice care la un moment dat, sparg tabla fragilă a submarinului şi o gaură imensă de apă lasă deluviul să pătrundă în interior. Ca o cascadă, apa se asvârle către firavele expresii de vieaţă care-şi caută salvarea agăţându-se de scări, cocoşându-se de peretele superior al camerei.

Dar... imaginele dispar ca prin farmec. Semnalele submarinului au încetat, submarinul este salvat. Comandantul, lăsând pe Secund să-şi continue cartul, se retrage în miniatura cabinei sale, pune jurnalul de bord pe măsuţa pliantă din faţa patului şi scrie evenimentele nopţii de pomină.

Lt.-c-dor VERBICEANU M.

Eroismul armatei române

Ordin de zi pe armată Nr. 8 din 14 Septemvrie 1941, al marelui cartier general

Unităţile Armatei a III-a s'au acoperit de glorie pe câmpurile de luptă ale Bucovinei, Basarabiei şi Transnistriei şi Ucrainei.

Prin lupte grele de zi şi noapte unităţile Armatei a III-a, au străbătut victorios peste 1.500 kilometri şi au înfipt pe malurile Niprului Tricolorul Românesc.

Fapta lor cinsteşte Naţiunea.

Pentru bravura şi virtuţile lor ostăşeşti, le aduc mulţumirile şi recunoştinţa Patriei şi a M. S. Regelui.

Ofiţerii, subofiţerii şi ostaşii Armatei a III-a au binemeritat dela Patrie.

Comandantul de Căpetenie,
Mareşal ION ANTONESCU.

Ordin de zi pe armată Nr. 7 din 11 Septemvrie 1941, al marelui cartier general

In bătălia din jurul Odesei, în ziua de 2 Septemvrie 1941, Bateriile Regimentului 24 de artilerie au dat dovadă de o deosebită bravură, sfărâmând prin focurile tunurilor şi prin lupte corp la corp, chiar cu grenada şi lopata, o încercare disperată a inamicului de a pătrunde în baterii.

Cu un avânt deosebit, servanţii pieselor au contraatacat inamicul, care se apropiase de tunuri, sprijinit de care de luptă, punându-le pe fugă şi luând prizonieri.

Pentru această vitejească purtare, le aduc mulţumirile mele şi recunoştinţa Patriei şi îi citez ca exemplu de bravură pe întreaga Armată.

Comandantul de Căpetenie,
Mareşal ION ANTONESCU.

Inaintarea în Transnistria

PAGINA Veselă

Raportul Nr. 2 al lui Budieny

Raportez din nou acum, Staline:
Harcea parcea-mi fac al meu cojoc,
Căci românii bagă groaza'n mine,
De-mi dansează dinții cazacioc.

Mi-au cuprins uzinele de apă,
Mi-au distrus culcușul betonat,
Cu pârjol îngrozitor mă 'ndoapă,
Dârdâi groaznic ghemuit sub pat.

Că-ți dă armament și-ți dă de toate,
Anglia cu „cobza" doar te-a dus,
Dar — sărmana — nici ea nu mai poate;
Cum să lupți în contra lui Iisus!?

Eu, te-anunț că ți-am făcut... bucata,
Căci luptând cu neamul creștinesc,
Câștigat-am ...sapa și lopata;
La Odessa-i steagul românesc.

Plot. adm. THEODOR D. CARAMAN

Glume

Intre prieteni

— E adevărat că pleci în America?
— Da plec.
— Și când te întorci?
— Niciodată.
— Niciodată?
— Da.
— Atunci poți să-mi împrumuți cinci mii lei.

*

— Mamă, găinile negre sunt mai deștepte decât cele albe.
— De ce puiule?
— Păi eu văd că găinile negre pot face ouăle albe, dar găinile albe nu pot face ouăle negre.

*

Doi surdomuți stau de vorbă:
— Auzi ce-ți spun eu?
— N'aud!
— Nici eu n'aud ce spui tu.

*

Alecu se duce la prietenul său Neculai să mai pună țara la cale că-i zi de sărbătoare.

Cum intră pe ușă, îl și luă o grozavă durere de cap.

— N'ai vreo doctorie, ceva să-mi treacă?

— Nu, răspunse gazda! Eu când mă doare capul, îmi desmierd puțin nevasta, și-mi trece durerea de cap.

— Așa? N'ai face bine să-mi dai și mie leacul!

Epistoliile soldatului Neață

Dăundeva dăpă Front. Tun cu ghiulele

Maritico Dragă.

Află dăspre Mine că sânt ffff sănătos ceace îți doresc și ție și lu Nețișor și la tot satu. Pam păla Nă treburile nu merg ca pă roate și nu e zulică dăla Dumnezeu săpunem mâna ba pă fo 10 (zece) tunuri bolcevice ba pă fun morman dă mitraliere cât dăspre Bolcevicii nici nu mai e vorbă. Batem la ei cum bate Matale cânepa când o scote din bălmălu a Românu e iute la mânie și viteaz Foc ca Ardeiu. Și când luam prizonieri obosim numărând la ei. Ba ieri săți scriu ce misantâmplat. Tragem noi adică Io, don Sergent Ionică Ion și alde Niță Cobilete cu metraliera pormă aruncăm și cu granatele intro cazemată doara s'o facem cum s'ar zice Zob. Predaiti ciolovecă strigă don Sergent! Predaiti ciolovecă [redacted] nauzi? urlai și io din toți Bojocii. Ei nici pâs. Și dăi și dăi atunci fo jumate dă ceas cu metraliera păi scoatem din Bârlog când ieșiră ce să vezi Maritico dragă? Unu din ei ne dădea cu tifla, altu sărea întrun picior și altu o luă la fugă spre noi să prindă cu capela un fluture. Ce sântără cu ăștia Vere ne întrebară don Sergent Ionică Ion da noi săducăm din [redacted] Cap ca Proștii. Și Bolcevicii ște Matale ce făceau Maritico? Ba râdeau, ba plângeau ba scoteau limba ba se băteau cu pumnu în Cap și Unu își tăia Nasturii dăla veston și mânca. Nea lămurit dabia don Căpitan când îi duserăm pă prizonieri la Dânsu. Păi Voi nu vedeți Mă că ăștia sânt nebuni dăla Balamuc? Voi nați [redacted] văzut că după copii și femei, bolcevicii au băgat acu în Foc și Nebunii? Așa că vezi Tu Maritico dragă la ce ananghie să află Acu Don Stalin dacă a trimes el pă Front și păia dă pân Balamuce.

Al matale soț care te veselază acu pă Malu Nistrului

Neață

Cântec

Foaie verde iasomie
Mă mână mama la vie
Să iau struguri și-o lămâie.
Ocolii grădina toată
Nu găsii grădina coaptă.
Apucai pe drum la vale
Mă 'ntâlnii cu badea 'n cale
Și vecinii... mă văzură
Și la mama mă pârîră.
Mama mă închise 'ndată
Cu obloane la fereastră
Nici la apă nu mă lasă.
Badea seceră la grâu,
Și eu stau cu furca 'n brâu
Pe badea apa mi-l trece
Cu batista mea se șterge...

(Din Oltenia).

Cules de ION ROMANESCU

Epigrame

Rușii au auzit că avem vin mult și bun

La noi, Rușii lui Stalin,
Trecut-au Nistru să bea vin,
Și-au băut, c'așa e moda,
Câte-o... „baterie Skoda!".

Epitaf pe mormântul unui gazetar comunist

Aci doarme liniștit
Un cogeamite gazetar.
Nu cumva să-l deșteptați...
Scrie iar!

Serg. t. r. NICULESCU ST. CADET

Ghicitori

Am patru surori gemene
Cu numele asemene;
Una pe alta se gonesc tot
Și să s'ajungă nu pot.
Ghici ce este?

(Roatele).

In holdă albă și deschisă.
Cu sămânța neagră 'nchisă
Ea tot râde și vorbește
Cu acei ce o sădește!
Ghici ce este?

(Grâul).

Am un lucru;
Suflet n'are, suflet dulce.
De pământ nu se atinge.
Ghici ce este?

(Corabia).

Pățaniile soldatului Neață

de Neagu Rădulescu

Pe malul ălălalt al râului e o cazemată a bolșevicilor. Cum să fac s'o distrug io singur?

Am găsit. Iau o trest'e în gură ca să pot răsufla și trec apa pe la fund. Așa nu o să mă vadă ciolovecii.

Dacă m'ar vedea acum Marițica transformat în submarin!

Și acum pă ei: o grenadă în plin, a doua și a treia. Acum dă așì avea le-aș arunca și o lumânare!

Faptele săptămânii

DIN ŢARA

CU PRILEJUL împlinirii unui an dela întoarcerea în ţară a Majestăţii Sale Regina Mamă Elena, d-l Mareşal Antonescu i-a trimis următoarea telegramă:

Majestăţii Sale Regina Elena

Implinindu-se un an dela reîntoarcerea în ţară, Vă rog să primiţi, Majestate, expresiunea respectului meu, odată cu urarea ca Dumnezeu să Vă ajute să fiţi veşnic alături de Regele nostru, la împlinirea marilor acte de biruinţă românească.

Mareşal Antonescu"

La această telegramă a primit următorul răspuns:

D-lui Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului.

Cuvintele Domniei Voastre m'au mişcat adânc şi vă mulţumesc, din toată inima, pentru gândurile bune.

ELENA

MAJESTATEA SA Regele Mihai I, împreună cu Augusta Sa Mamă, au vizitat, în ziua de 14 Septemvrie a. c., uzinele de armament din Reşiţa, interesându-se de mersul lucrărilor. A doua zi, în drum spre Bucureşti, s'au oprit la Timişoara, unde au vizitat răniţii din spitalele locale.

SĂPTĂMÂNA trecută s'a ţinut un Consiliu de Miniştri, sub preşedinţia d-lui Mareşal Antonescu.

S'a hotărît că ofiţerii activi şi subofiţerii activi, deveniţi invalizi în cursul acestui războiu, vor rămâne mai departe în cadrele active ale armatei, dându-li-se însărcinări după cum au invaliditatea. S'au luat diferite hotărîri în legătură cu situaţia agricolă a ţării şi cu mărirea comerţului în Basarabia şi Bucovina.

MINISTERUL DE INTERNE a dat un comunicat prin care se anunţă că în România s'a pus la cale de comunişti să se facă fapte de distrugere, fie la căile ferate, fie la întreprinderile industriale care lucrează pentru armată.

Cei care vor încerca să facă asemenea distrugeri vor fi împuşcaţi.

CASSA Autonomă a Monopolurilor a hotărît ca pe viitor debitele de tutun şi ţigări să fie încredinţate numai invalizilor de războiu.

CONDUCĂTORUL grupului etnic german din România, a fost decorat cu ordinul „Virtutea Militară" cu prilejul luptelor dela Odesa.

MINISTERUL Apărării Naţionale, aduce la cunoştinţă că se acordă câte 5 zile permisie răniţilor vindecaţi la ieşirea din spitalele zonei interioare, care nu au nevoie de concedii medicale.

I. P. S. Patriarh Nicodim, a primit din partea D-lui Mareşal Antonescu, următoarea telegramă:

Mulţumesc Inalt Preasfinţiei-Voastre pentru bunele urări şi pentru rugile îndreptate către Atotputernicul, la aniversarea zilei de instaurare a regimului de refacere naţională. Sunt fericit să constat aici, că în acest an, care s'a încheiat cu biruinţa unor împliniri de adâncă dreptate românească, strădaniile mele au primit toată înţelegerea şi tot sprijinul Inalt Preasfinţiei-Voastre, al clerului şi al Bisericii. Victoria va fi împlinită integral, dacă vom fi uniţi în muncă, în jertfă şi credinţă.

ION ANTONESCU,
Mareşal al României
şi
Conducătorul Statului

Ascultaţi în fiecare zi dela 12,50—13,50 „Ora ostaşilor la Radio"

DE PESTE HOTARE

ESCADRILA de avioane a colonelului german Moelders, a doborât până acum 2.000 avioane duşmane, iar escadrila maiorului Trantloff a doborît 1.200 avioane.

ÎN IRAN a isbucnit revoluţia. Trupe de kurzi înarmaţi s'au revoltat împotriva englezilor, punând stăpânire pe mai multe localităţi.

ÎN REGIUNEA Anatolia din Turcia a fost un cutremur mare săptămâna trecută, sate întregi fiind aproape în întregime distruse.

GERMANII întrebuinţează o nouă armă împotriva duşmanilor. Astfel se anunţă că la Londra au fost aruncate bombe ale căror explozii nu se aud la o distanţă de 200 metri.

PREŞEDINTELE Statului Slovac a făcut un apel către poporul său, în care spune între altele că astăzi luptă 14 naţiuni europene, în ufrnte cu Germania, împotriva bolşevismului distrugător şi păgân.

EPISCOPII din Ucraina au trimis o telegramă Fuehrerului Adolf Hitler, mulţumind în numele poporului ucrainian, pentru că l-a scăpat de sub teroarea bolşevică şi i-a redat libertatea.

ANGLIA şi Statele Unite, au promis Rusiei ajutor împotriva Germaniei. Se pare însă că ajutorul întârzie să vină, căci Ruşii sunt tare nemulţumiţi. Dealtfel nici nu are nici pe unde, nici ce să-i trimită.

POŞTA SENTINELEI

Serg. T. R. Enăşescu Ion: *„In cele patru pagini alăturate am scris camarazilor de pe front, de care acum 3 săptămâni m'am despărţi la Bug. Am căutat să le îndulcesc inima cu cele ce se petrec în Patrie, crezându-le chiar necesare în aceste momente".*

Sunt pline de simţire românească rândurile d-tale şi nădăjduim că pe viitor să-ţi publicăm lucruri întregi. Pentru plăcerea de a fi citite şi de alţi camarazi, redăm astăzi câteva spicuiri:

Dragi camarazi — rămaşi pe front, vă scriu, dintr'un spital din Capitală. Ziua sfântă cred c'o mai păstraţi în minte! Era o Duminecă blândă şi clară. Cântecul drag al clopotelor bătrâne se îmbina tainic, pe malul Prutului, cu tunetul goarnei şi fulgerul baionetelor. Era 22 Iunie 1941. Fiecare purtam în suflet icoana scumpă a Patriei, a Regelui şi a Conducătorului; precum şi chipul drag al celor de acasă...

Cu această comoară în suflet şi cu focul în vine ne-am bătut cu Ivan prin grâne de aur şi păduri nesfârşite; când, unii din camarazi au căzut.

Vă vom ajunge la Don sau la Volga. Iar, dacă veţi înainta ca'n săptămâna trecută, abia la Ural!

Spuneţi-i lui Ivan că vom veni!
Să ne aştepte, dacă şi-a cumpărat curaj!
Spuneţi-i şi aceasta, că:
O mână rănită la Bug,
Purtându-şi durerea cu ea,
Din sângele curs îşi frământă:
O răsbunare cruntă şi grea!
Ivane,
Să mă aştepţi, că iarăşi vin;
Nu mai am de stat!
Mâna ce purta o rană
De-acum... s'a vindecat
Am să smulg din cer un fulger
Şi cu el, să ştii păgâne,
Te voiu aprinde şi în apă,
Ascultă-mă, Staline!

A. T.

Evenimente din războiu

FRONTUL ANTI-BOLŞEVIC DIN RĂSĂRIT. In spaţiul dela Sud de lacul Ilmen au fost înfrânte în mod hotărîtor în ultimele săptămâni, puternice forţe ale celei de a 9-a, 27-a şi 34-a armate sovietice, de către trupele germane de sub conducerea maiorului general Busch, cu sprijinul unităţilor din flota aeriană a amiorului general Keller.

Nouă divizii inamice au fost nimicite cu desăvârşire iar alte nouă au fost sdrobite cu pierderi sângeroase pentru inamic.

Peste 53.000 prizonieri au căzut în mâinile Germanilor, 320 care blindate, 695 tunuri de toate calibrele, precum şi un numeros alt material de războiu, a fost capturat sau distrus.

In Ucraina, formaţiuni ale armatei germane, în cooperare cu aviaţia au dat atacuri îndrăzneţe şi au stabilit capete de pod în punctele cele mai importante pe largul cursului inferior al Niprului. După ce, în lupte care au durat mai multe zile, aceste capete de pod au rezistat atacurilor înverşunate ale inamicului sprijinite de formaţiuni blindate şi după ce au fost lărgite, diviziile germane continuă să înainteze spre răsărit pe un mare front.

Bombardamentele aeriene masive întreprinse de arma aeriană germană contra lucrărilor fortificate şi a liniilor succesive de apărare dela Petersburg, au luat Marţi o desvoltare fără precedent. Valuri de avioane germane sboară fără întrerupere pe deasupra fostei capitale a Rusiei. O ploaie de bombe de toate calibrele cade fără încetare asupra forturilor, a tranşeelor, a redutelor amenajate în zona portului şi a poziţiilor pe care înaltul comandament sovietic le-a instalat dealungul cursului inferior al Nevei.

Artileria germană de calibru mare şi mijlociu continuă să bată poziţiile inamice mai apropiate. Circulaţia a fost întreruptă complet în interiorul oraşului. Aprovizionarea cu alimente şi cu muniţii a trupelor bolşevice, care se luptă pe liniile exterioare de apărare, devine din ce în ce mai grea.

Importante formaţiuni ale aviaţiei germane au atacat la 15 Septemvrie în valuri succesive trupe şi poziţii sovietice în regiunea Kiev.

Numeroase convoaie de vehicule au fost atacate cu bombe şi cu armele de bord, iar 380 de vehicule au fost capturate sau distruse.

Cu prilejul unui atac dat contra unor coloane blindate, avioanele germane au distrus 20 de care sovietice.

Avioane de luptă şi de bombardament româno-germane, în regiunea Odesii au distrus căi de comunicaţie şi au nimicit cu lovituri în plin obiective importante, lovind grav în acelaşi timp detaşamente sovietice în formaţiuni de luptă.

Importante formaţiuni de avioane în picaj germane au bombardat la 15 Septemvrie poziţiile de luptă bolşevice din regiunea Murmansk. In afară de aceasta, formaţiuni de ale aviaţiei germane au atacat, cu bune rezultate, poziţiile sovietice din regiunile cele mai de Nord ale frontului oriental.

In cursul zilei de 15 Septemvrie a fost distrusă în urma bombardamentelor germane, linia de cale ferată care deserveşte Crimeea, trecând prin istm. Intre altele a fost stricată o gară importantă prin bombe de mare calibru. In afară de aceasta au mai fost distruse de atacul avioanelor Stuka, o serie de fortificaţii bolşevice.

LUPTA CONTRA ANGLIEI. Continuându-şi operaţiunile contra navigaţiei de aprovizionare a Marei Britanii, aviaţia germană a distrus în atacuri de zi, la Vest de insulele Hebride, un vas petrolifer de 7.300 de tone.

Noaptea trecută au fost incendiate de bombe două mari vapoare de comerţ, dintre care unul transporta trupe, care navigau în convoaie în mările din jurul Angliei.

In Africa de Nord, trupe germane au efectuat pe frontul dela Sollum o recunoaştere sprijinită de care de luptă, înaintând spre liniile inamice.

In apropiere de **Tobruk**, o colină importantă a fost ocupată după o luptă crâncenă.

In ziua de 14 Septemvrie au fost doborîte opt avioane britanice în lupte aeriene sau prin acţiunea artileriei antiaeriene, fără ca aviaţia germană să fi suferit pierderi.

Incercările făcute ieri de aviaţia britanică de a ataca Golful German şi coasta olandeză au rămas fără rezultat. Vânătorii germani au doborît două avioane inamice.

In noaptea de 14 spre 15 Septemvrie avioane britanice au aruncat bombe în mai multe localităţi din Nord-vestul Germaniei, omorând şi rănind mai multe persoane din populaţia civilă mai cu seamă la Hamburg. Vânătorii de noapte şi artileria antiaeriană au doborît nouă avioane de bombardament inamice.

C. 42.837. — M. O., IMPRIMERIA CENTRALĂ, BUCUREŞTI